

MALCOLM COOPER

1947-2001

9. června tohoto roku zemřel na nádorové onemocnění mozku 54letý Malcolm Cooper. Bývalý britský reprezentant ve sportovní střelbě způsobil, že za posledních 15 let se změnil názory vojenských i policejních autorit na odstřelovačskou pušku. Během operace Pouštní bouře (1990-1991) se odstřelovačky AW poprvé objevily na válečném dějišti a od té doby nemohou chybět v žádném konfliktu (či „mírové misi“), do něhož jsou zapojeny armády NATO.

Malcolm Douglas Cooper se narodil roku 1947 v Camberley (Surrey) jako syn důstojníka námořní pěchoty. Když mu bylo 13 let, poprvé si vystřelil do terče ve škole v Holbrook. Z deseti ran netrefil ani jednou. Později své názory vyjádřil celoživotním heslem: „Střelci se nerodí, ti se musí udělat!“ Roku 1960 byl jeho otec Douglas Cooper odvelen na Nový Zéland,

nelze podceňovat možnosti nových materiálů a technologií, jimž se musí přizpůsobit konstrukce.

Roku 1982 Cooper postavil opakovací pušku s označením PM - Precision Magazine Rifle. Roku 1985 s dále vyiplaným modelem vyhrál - před tradiční značkou Parker-Hale a jejím modelem M85 - soutěž na novou odstřelovačskou pušku pro britskou armádu, letectvo a námořní pěchotu. Zbraň ráže 308 Winchester (7,62x51 NATO) byla roku 1986 zavedena jako model L96 A1. Britské ozbrojené síly jich koupily celkem 2000.

Základním požadavkem na odstřelovačskou pušku je vynikající přesnost střelby. Pušky PM se standardními náboji NATO s 147grainovou (9,5g) střelou vykazovaly rozptyl drah střel do 30 MOA (úhlových minut). To odpovídá na 100 metrů rozptylu menšímu než 30 mm. Cooper však zbraň dále zdokonaloval, takže přes zvětšení výrobních vůlí u modelu AW je u nových zbraní až do 5000 ran

zaručen rozptyl na 100 metrů do 20 mm (u speciálně vybraných hlavně do 10 mm) a v rozmezí 5000-10000 ran do 30 mm. Efekt rozdílu teploty hlavně mezi prvním výstřelem a následujícími nehraje roli.

Konstrukce pušky PM přinesla řadu zajímavých řešení. Všechny součásti systému (tj. hlaveň s ocelovým pouzdrům závěru a závěrem, zásobovací zařízení, spoušťový mechanismus i dvojnožka) jsou připojeny ke skeletovému nosníku z duralu a jako celek vsazeny do zelené plastové (nylonové) pažby, složené ze dvou skořepinových polovin. Také všechny kovové součásti jsou povrchově upraveny ochrannou vrstvou v zeleném odstínu, později u modelu

Covert je rozkládací varianta AWS, která se vejde do větší aktovky

Sportovní velkorážová Accuracy International Cismmaster pro disciplíny CISM

a tak Malcolm začal s tréninkem sportovní střelby v Aucklandu. Po návratu do Británie vystudoval stavbu lodí, ale především myslel na střelení.

Roku 1970 získal první domácí titul a poté byl dvě desetiletí jedním z nejlepších střelců na světě. K jeho disciplinám patřila velkorážová puška na 300 metrů, malorážka na 50 metrů, ale také vzduchovka a dokonce i kuše. Ve své sportovní kariéře Malcolm Cooper vytvořil 12 světových rekordů (tři ještě platí), 9x se stal mistrem světa a 13x mistrem Evropy. Nejvýše stojí dvě zlaté medaile v malorážce 3x40 z olympijských her v Los Angeles 1984 a v Soulu 1988. Kdyby byla světová síň slávy pro sportovní střelce, Cooperovi by v ní určitě nepatřilo poslední místo.

Malcolm Cooper měl to štěstí, že se mu podařilo spojit zálibu s obživou. S manželkou Sarah založili roku 1978 firmu Accuracy International Ltd. v Portsmouthu. Zpočátku se věnovali stavbě velkorážových sportovních pušek. Vznikla modelová řada Coopermatch Series pro disciplíny UIT, CISM i americké NRA. Záhy začali uvažovat také o zbraních pro odstřelovače. Malcolm vycházel z toho, že u moderních zbraní

Police i černou. Hlaveň z nerez je uchycena v pouzdru závěru prstencem s uzamykacími ozuby, což zlevňuje výrobu, usnadňuje výměnu hlavně a současně umožňuje snadné nastavení závěrové vůle. Otočný odsuvný zá-

Standardní provedení odstřelovačky AW

věr se šesti uzamykacími ozuby ve dvou řadách po třech má otevírací úhel 60°. Vedle úderníku a vytahovače je součástí závěru nesený odpružený vyhazovač.

Spoušťový mechanismus se dvěma odpory je plně regulovatelný včetně nastavení polohy jazýčku. Všeestranně stavitelná je rovněž lícnice a botka pažby. Předpažbí má lištu pro montáž dvojnožky nebo jiného zařízení.

Zbraň je dlouhá 1124 až 1194 mm (s tlumičem výšlehu) při délce hlavně 655 mm, hmotnost bez nábojů činí 6,5 kg. Schránkový zásobník pojme 10 nábojů 7,62 NATO. Robustní jednoduchá montáž dovoluje jednoduché namontování a snadné sejmutí zaměřovacího dalekohledu (obvykle Sch-

ních sborů úspěšně konkurují výrobkům firem Remington a McMillan. Roku 1997 Cooper zřídil dceřinou firmu AINA - Accuracy International North America Inc. - s výrobním závodem v Oak Ridge (Tennessee). Těžko je to shoda okolností, že právě v tomto místě mají ozbrojené sí-

ly USA část svých zkušebních a vývojových kapacit.

Současnou paletu odstřelovaček Accuracy International vedle AW tvoří především modely AWM (z řady zvané Super Magnum) v rážích 7 mm RemMag, 300 WinMag a 338 LapuaMag. Do této sféry padla volba německého bundeswehru, který v letech 1997-2000 obdržel 1200 pušek

Model AWS s tlumičem

midt & Bender Mk II 6x42, 10x42, 12x42 nebo 3-12x50 a 4-16x50, všechny s filtrem proti oslepení laserovými paprsky).

Po zavedení L96 A1 v britských ozbrojených silách se o zbraň začala zajímat švédská armáda. V podmínkách severské zimy se však PM neosvědčila. Vlivem zatuhnutí mazadla uvnitř těla závěru se ve více případech zablokoval úderník a při uzavírání závěru docházelo k nechtěným výstřelům. Cooper musel závěr rekonstruovat, čímž vznikl model AW (Arctic Warfare = arktické válčení), od něhož jsou odvozeny všechny modely z nabídky AI. Ve Švédsku model AW prodělal drastické zkoušky, kdy se střílelo 10 000 ran za čtyři dny, každý den 2500 ran bez čištění a až 400 ran za hodinu. Rozpálené pušky se chladily ponořením do studené vody. Zbraně prý to všechno zvládly bez závad. I při pozdějších zkouškách v rámci standardizace AW pro NATO bylo ověřeno, že MRBF (střední počet ran mezi dvěma závadami) je minimálně 20 000. Navíc opravy Cooperových zbraní jsou jednoduché a nevyžadují puškařské znalosti. Výměna hlavně trvá jen tři minuty.

Švédská armáda roku 1990 objednala 1100 pušek AW, hned potom nizozemské ozbrojené síly odebraly 300 kusů. Odstřelovačky AI se rychle staly pojmem na všech pěti kontinentech, kde slouží v celkovém počtu nejméně 10 000 kusů v armádách 29 zemí, policejní služby nepočítaje. V rámci NATO se proti zvyklostem prosadily i v dalších zemích s tradiční zbrojní výrobou jako jsou Belgie, Itálie, Francie a údajně i Česká republika. V USA sice zatím nalezly uplatnění v ozbrojených silách, nicméně u policej-

AWM-F (F = folding stock, tj. sklopná pažba) v ráži 300 Winchester Magnum. Zbraně dostaly německé označení G22. Zatímco pušky AW v ráži 7,62 NATO zaručují zásah terče velikosti lidské postavy na 600-800 m, u G22 je to až na 1100 metrů. Na 600 m je zaručen zásah terče velikosti lidské hlavy. Náboj 300 WinMag byl standardizován v rámci NATO jako 7,62x67, stejně jako 338 LapuaMag s označením 8,6x70.

Zelený nebo černý model AWP (Police) má kratší 610mm hlavěň, ale přesto s terčovou municí 308 Win vykazuje rozptyl drah střel menší než 0,5 MOA. Zbraň se dodává také v rážích 6 mm BR a 243 Win. Pro speciální účely Cooper vyvinul řadu AWS (suppressed) s tlumičem hluku výstřelu. Používá subsonickou municí 308 Win s dostatečnou přesností střelby až na 300 metrů. Roku 1998 byla zavedena do výroby puška AW v ráži 223 Rem/5,56 NATO se zásobníkem na 8 nábojů. Na druhé straně stojí „padesátka“ AW50 na náboje ráže 50 (12,7 mm) BMG.

V Německu jsou pušky AWP k dostání za 7900 marek, modely AWM za 11 500 marek. Vedle odstřelovaček AI nadále vyrábí sportovní velkorážové pušky (i s mechanickými mířidly) a nabízí také lovecké varianty v rážích 223 Rem, 22 BR, 22-250 Rem, 22 Middlested, 6 BR nebo 243 Win s různobarevným provedením pažeb.

Roku 2000 nemocný Malcolm Cooper předal výkonnou funkci v Accuracy International Grahamu Ryanovi, zůstal však prezidentem firmy až do své smrti. Zůstala po něm manželka Sarah a dvě děti. Zatím není jisté, jaký bude další osud firmy.

„Policejní“ AWP

-PM-